Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobota dołączony jest arkusz Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi: na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na poczcie lwowskiéj 5 zr. 12 kr., na wszelkich innych pocztach 5 zr. 36 kr. mon. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

GAZETA LWOWSKA.

Dodatek do Gazety Lwowskiéj obejmuje Doniesienia urzędowe i prywatne Za umieszczenie w dodatku płaci się od wiersza w pół kolumnie (drukiem garmont) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr mon. konw. Za większe litery płaci się podług tego, ile na zwyczajny druk obrachowane miejsca zajmą. Redakcyja Gazety Lwowskiéj przyjmuje tylko frankowane listy

Sobota **Nro. 76.** 3. lipca 1847.

Przegląd artykułów.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiédnia. —

Najwyższy Patent

o ustanowieniu w stołecznem mieście Wiedniu Akademii umiejętności.

MY FERDYNAND PIERWSZY,

z Bożéj łaski Cesarz Austryi, Król Węgierski i Czeski, tego Imienia piąty, Król Lombardzko Wenecki, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi, Książę Lotaryngii, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Karnioli, Wyższego i Niższego Szlązka, Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski uksiążęcony Hrabia Habsburski i Tyrolski i t. d.

Za przykładem wsławionych poprzedników Naszych, uznając, że troskliwość o wzrost nauk i rozkrzewienie gruntownych wiadomości, jest jednym z najpewniejszych środków podniesienia dobrego bytu społeczeństwa obywatelskiego, a zarazem pragnąc przychylnością Naszą ożywiać i wspierać usiłowania mężów, którzy się najskuteczniéj do tego celu przykładają, postanowiliśmy założyć w Naszém stołeczném i rezydencyjonalném mieście Wiedniu Akademiję Umiejętności, i tym końcem zatwierdziliśmy następne przepisy urządzające, które stanowić będą jéj Statuta.

§. 1. Akademija Umiejętności w Wiédniu jest zgromadzeniem uczonych, które zostaje pod Naszą szczególną opieką. — Powołaniem jéj będzie przykładać się do wzrostu umiejętności we właściwych gałęziach, przez samodzielne badania jéj członków, tudzież zachęcanie i wspieranie prac innych osób ustalać pożyteczne wiadomości i doświadczenia przez sprawdzanie postępów i wynalazków, i rozpowszechniać one ile możności; nakoniec popierać zamiary rzadu przez rozwiązywanie zadań i pytań, do zakresu umiejętności należących.

§ 2. Do obrębu działań Akademii wchodzą:

a) Umiejętności matematyczne i przyrodzone,

b) Historya, języki i starożytności w najobszerniejszym zakresie, oraz kształcenie języków ojczystych; stosownie do tego dzieli się na dwie klasy, z których:

Jedna zajmuje się umiejętnościami matematycznemi i przyrodzonemi i nosi nazwę klasy umiejętności matematycznych i przyrodzonych; druga zaś trudni się historyją, językami i nauką starożytności, ta nazywa się klasą historyi i filologii.

§. 3. Lubo obie te klasy jako jedna całość do osiągnięcia powyższego celu przykładać się winny, jednak dla ułatwienia prac mogą być w każdéj z nich utworzone osobne sekcyje, przeznaczone szczególnie do rozwiązywania zadań wchodzących w zakres pojedyńczych gałęzi tych głównych wydziałów umiejętności.

§. 4. Aby odpowiedzieć swemu powołaniu, Akademija Umiejętności:

a). Będzie się zgromadzać we właściwych klasach dla naradzania się i rozprawiania nad przedmiotami naukowemi, a na ogólne posiedzenia dla załatwienia swych interesów, schodzić się regularnie na peryjodyczne zebrania dla wysłuchania sprawozdań i korespondencyi naukowych; przedstawiać raz lub dwa razy w rok, na uroczystém posiedzeniu, w obec większéj liczby słuchaczów, rys swoich czynności i zmian w Akademii zaszłych.

b. Rozpisze corocznie cztéry konkursa do nagród za najlepsze wypracowania, w celu rozwiązania zadań naukowych, należących do obwodu umiejętności onéj przydzielonych, i nagrody za nie przyzna.

c) Umieszczać będzie rezultaty prac członków swoich w zbiorze pamiętników; wydawać naukowe wypracowania w przedmiotach do niéj należących sobie przesyłane, gdy je godnemi ogłoszenia osądzi, i składać bez przerwy w piśmie wychodzącem w miarę uzbieranych materyjałów, sprawozdanie o swoich czynnościach i nadesłanych korespondencyach.

d) Udzielone sobie przez rząd pytania dojrzale rozbierać i żądaną zdawać z nich sprawę.

§. 5. C. K. Akademija umiejętności, do której grona przyjmowani być mogą mężowie pokładający uznane zasługi w jakimkolwiek zawodzie naukowym, zostaje pod Naszą szczególną opieką, i w stosunku do rządu Państwa zajmować będzie stanowisko samoistnego zgromadzenia.

§. 6. Zastrzegamy sobie ustanowienie Kuratora Akademii umiejętności, która za jego pośrednictwem udawać się będzie do Nas, ilekroć zapotrzebuje Naszéj pomocy, lub zamierzy przedstawić Nam swoje życzenia, prośby lub prace.

On także będzie jéj pośredniczył w stosunkach z Naszemi władzami, Nam zaś odpowiedzialnym jest za dopełnienie Statutów i za tok działań Akademii.

§. 7. Akademija składać się będzie:

a) z 48 członków w równéj liczbie do każdéj z dwóch klas należących, z pomiędzy których 24 w Wiedniu zamieszkiwać powinni;

b) z Prezesa, który co dwa lata ma być obieranym;

c) z Wice-Prezesa;

d) z dwóch Sekretarzy, co cztéry lata przez Nas potwierdzanych, a z których jeden obok zatrudnień właściwéj klasy, pełnić ma obowiązki Sekretarza Jeneralnego Akademii;

e) z Członków honorowych, których liczba nie będzie większą nad 24.

f) z Członków korespondentów, których liczbę sama Akademija oznaczy.

§. 8. Prezes, który wraz z Wice-Prezesem i Sekretarzami ma najbliższy obowiązek czuwania nad porządnym biegiem czynności Akademii i dopełnianiem Statutów, udzielać będzie ciągle Kuratorowi dokładnych wiadomości o jéj działaniach.

Rzeczywiści Członkowie obierać będą z pomiędzy siebie Prezesa i Sekretarzy. Akt zaś obiorczy ma być nam przedstawiany do zatwierdzenia.

Co lat trzy przedstawi Nam Kurator na Wice- Prezesa jednego z pomiędzy rzeczywistych Członków Akademii.

§. 9. W razie otworzonego wakansu, Akademija przedstawi Nam jako kandydatów do zamianowania trzech mężów, uznanych większością głosów za najgodniejszych.

§. 10. Mianowanie Członków honorowych odbywać się będzie również w drodze obioru przez rzeczywistych członków; każdy obiór będzie Nam przedstawiony do zatwierdzenia, i dopiero po uzyskaniu onego stanowczym się stanie.

§. 11. Podobnież obiór Członków Korespondentów uskuteczniać mają rzeczywiści Członkowie z zachowaniem obowiązujących przepisów.

§. 12. Akademija Umiejętności utrzymywać będzie potrzebną ilość osób do pomocy i służby, których przyjmowanie jéj saméj się pozostawia.

§. 13. Tylko członkowie rzeczywiści, Prezes, Wice-Prezes i Sekretarze mają prawo głosowania podczas obiorów, i wydawania wszelkich uchwał. —

Wszystkie obiory i przedstawienia do zamianowania, bezwzględną większością głosów następować mają. Uchwały we wszelkich innych przedmiotach względną większością głosów zapadać będą.

§. 14. Na pokrycie wydatków pobierać będzie Akademija corocznie ze skarbu publicznego jako uposażenie sumę nieprzechodzącą 40,000 ZłR. M. K.; polecania wypłat wydawać ma Pre-

zes naszéj ogólnéj Kamery Nadwornéj na podstawie sprawdzonych Wykazów i w miarę zachodzącéj potrzeby.

§. 15. W tym celu ułoży Akademija każdorocznie przed zaczęciem się roku administracyjnego, wykaz potrzeb poparty stosownémi dowodami, podobnież po upływie roku złoży sprawozdanie z szafunku powziętego grosza. — Jeżeli po upływie roku rachunkowego okaże się jaka pozostałość z uposażenia rocznego, w ówczas przewyżka ta zostanie do rozporządzenia Akademii, i za zniesieniem się z Naszą Administracyją Przychodów, jako własny fundusz Akademii na procent umieszczoną będzie, co jednak nastąpi bez ujmy rocznego uposażenia.

§. 16. Wydatki niestałe Akademija sprawdzi i uchwali na peryjodycznych obradach, Prezes wyda na nie asygnacyje przez siebie i Sekretarza podpisane, a urzędnik szczególnie przeznaczony do rachunkowości, do rejestrów one wciągnie.

§. 17. Prezes Akademii przez czas urzędowania pobierać będzie jako płacę 3,000 zr. m.k., Wice-Prezes 2500 zr., Sekretarz pełniący zarazem obowiązki do posady Sekretarza Jeneralnego Akademii przywiązane 2000 zr., drugi zaś Sekretarz 1500 zr.

§. 18. W dowód szczególnéj Naszéj przychylności, nadajemy Akademii następujące prawa i prerogatywy:

Najprzód. Rzeczywiści Członkowie Akademii, Prezes, WicePrezes i Sekretarze, mogą nosić mundury honorowe.

Powtóre. Stosownie do przepisu §. 4., Akademija mocna jest co rok rozpisać 4 konkursa do nagród, i téż nagrody rozdać.

Potrzecie Za wypracowania naukowe może oznaczać stosowne honoraryja i takowe autorom przyznawać pod warunkiem, że takowe prace staną się wyłączną własnością Akademii.

Po czwarte. Będą przeznaczone dla Akademii stosowne lokale w gmachu publicznym.

Po piąte. Wolno jéj drukarnię Rządową bezpłatnie zatrudniać czynnościami drukarskiemi, ale za każdą razą powinna uzyskać na to zezwolenie Prezesa Naszéj Kamery Nadwornéj.

Po szóste. Członkom Akademii, która przeznaczać ma do Biblijoteki i Muzeów publicznych nadesłane sobie dzieła i inne przedmioty naukowe, służy pierwszeństwo korzystania z tych zakładów, za poprzedniem porozumieniem się z ich naczelnikami

Po siódme Publiczne Instytuty naukowe, otrzymują polecenie, aby o ile możności dozwalały Jéj używania stosownych do celu zakładów, pracowni i narządów, końcem przedsiębrania doświadczeń i poszukiwań, i udzielały na jéj żądanie wszelkich potrzebnych wiadomości.

Po ósme Wolno Akademii z zachowaniem istniejących przepisów wchodzić w stosunki ze wszystkiemi naukowemi zgromadzeniami i utrzymywać z niemi stosowną korespondencyję.

§. 19. Akademija w duchu niniejszych statutów potrzebne Instrukcyje względnie wewnętrznego toku swych czynności i rozpraw sama zaprojektuje i Naszemu kuratorowi do zatwierdzenia przedstawi.

Spodziewamy się, że Akademija dążąc do wskazanych jéj celów, okaże się godną Naszego zaufania i ziści przy jéj założeniu dla dobra Naszych ludów powzięte życzenia, a zarazem polecamy wszystkim władzom, aby ją stosownie do powyższych Statutów, współdziałaniem swojém wspiérały.

Dan w Naszém stołeczném i rezydencyjonalném mieście Wiedniu dnia 14. Maja, roku po Narodzeniu Chrystusa tysiąc ośmset czterdziestego siódmego a Naszego panowania trzynastego.

(M. P.) FERDYNAND.
Karol Hrabia Inzaghi,
Najwyższy Kanclerz,
Frańciszek Baron Pillersdorf,
Nadworny Kanclerz.
Jan Baron Krticzka de Jaden,
Wice-Kanclerz.
Według własnego Jego C. K. Apostolskiéj Mości Najwyższego rozkazu.
Frańciszek Nadherny
C. K. Nadworny Radzca.

JCKMość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 19. czerwca b. r. Lwowskiego prezydenta sądów szlacheckich, Frańciszka de Kronwald mianować prezydentem galicyjskiego sądu apelacyjnego, a galicyjskiego apelacyjnego radzcę Karola Herolda de Stoda, wiceprezydentem Lwowskiego szlacheckiego sądu.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugalija.

Z Londynu dnia 23. czerwca. Najnowsze wiadomości, które tutaj odebrano z Lizbony sięgają po dzień 15. czerwca popołudniu i donoszą, że Sa da Bandeira wraz z hrabią de Mello, największą częścią swych oficerów i więcéj niż w 300 ludzi regularnego wojska poddał się królowéj w Setubal Reszta jego korpusu złożona powiękaszéj części z gerylasów rzuciła się w głąb kraju, i sądzono,

że jest wielkie podobieństwo, iż powstańcy jeszcze w Ewora i Algarbii opór stawić będą. Wszelako przez poddanie się Sa da Bandeiry można powstanie w południowéj stronie uważać za przytłumione. Przeciwnie zaś niebezpieczny jest poniekąd stan rzeczy w stronie północnéj, bo junta w Oporto odrzuciła udzieloną jéj a przez królowę ogłoszoną amnestyję i trwa ciągle w swoich przygotowaniach do stawienia oporu, który jednakże na nic się nie przyda. Korpus jenerała Conchy złożony z dziesięciu do dwunastu tysięcy znajdował się już całkiem w pobliżu Oporto, Saldanha i Casal stali w większéj liczbie niż 8000 ludzi tylko o kilka mil w południowéj stronie od rzeki Douro, Mendez Vigo z drugim hiszpańskim korpusem był dnia 7. w Wianie o 37 mil od Oporto, kordon rzeki Douro blokowała skombinowana eskadra, a admirał Parker zabiérał się przy odejściu téj wiadomości z Lizbony, z największą częścią swéj eskadry odpłynąć do Duoro, dla operowania stanowczo na poddanie się junty. W takich okolicznościach pozostaje tém mniejsza dla junty nadzieja, ileże królowa nieprzyjęła nawet jéj negocyjanta margrabiego Loulé, który dnia 10. przybył do Lizbony, i owszem odmówiła wszelkiego negocyjowania; przytem ministeryjalny dekret w dzienniku *Diario* ogłosił, że dopokąd junta tudzież reszta uzbrojonych band zupełnie się nie podda, dotąd amnestyja nie wejdzie w moc obowiązującą. Powstańcy ustąpili z Koimbry, Wisen i Guardy, a na niektórych miejscach okazali już mieszkańcy stanowczą nieprzyjaźń naprzeciw uganiającym się bandom gerylasów.

Hiszpanija.

Z Madrytu d. 16. czerwca. Przedwczoraj wieczór odebrał rząd gońcem depesze od swego posła w Lizbonie. Z tych depeszy okazuje się, że margrabia Loulé, który w Oporto nie zastał żadnego parostatku, przybył dnia 9. na pokładzie okrętu *Hibernia* na rzékę Tag. Ponieważ on nieuznał za rzecz dogodną wysiąść na ląd, tedy posłowie Anglii, Francyi i Hiszpanii udali się do niego na pokład i wysłuchali jego oświadczeń. Poczem królowa podpisała w wieczór wydany do Portugalczyków manifest, w którym ogłosiła zupełną amnestyję i puszczenie w niepamięć tego wszystkiego, co zaszło, równie jak i majace nastąpić zwołanie nowych kortezów. Lizbońska urzędowa gazeta z dnia 10. zamieściła w swoich numerach ten manifest, równie jak i podpisany już na dniu 28. kwietnia dekret amnestyi. Ponieważ więc posłowie Anglii i Francyi uznali to powstanie za skończone, więc zaproponowali portugalskim ministrom, aby spólnie z nimi wezwali hiszpański rząd a bezpośrednią drogą także jenerałów Mendez Vigo i Conchę, by z swojem wojskiem do Portugalii już niewkraczali, wojsko zaś, które na portugalskiéj ziemi już się znajduje, aby znowu cofnęli, by obecność jego nie stała się pobudką do nowych zawikłań.

—— Dnia 18. czerwca. Wczoraj wieczór odebrał rząd depesze z Lizbony z dnia 12. Zaledwie że dnia 10. ogłoszono manifest królowéj portugalskiéj i połączony z nim dekret amnestyi, zaraz zaczęli kabraliści z powodu tych środków pojednawczych dawać jawnie do poznania swoje nieukontentowanie. Zdaje się, że przebywający w Lizbonie Septembrzyści okazali podobnież swoję niechęć i dali powód do niektórych kolizyj z partyją przeciwną. Poczem dnia 11. wydany został nowy dekret, w którym królowa oświadczyła, że poprzedni dekret z dnia 9. dał powód do fałszywych tłumaczeń i rozruchów, i że zawarte w nim rozporządzenia będą wykonane aż po zupełnem poddaniu się rewolucyjnéj junty w Oporto i tych zbrojnych korpusów, które wspierają powstanie. Osobny artykuł urzędowéj gazety z dnia 11. zagroził buntownikom ostrzejszemi środkami jeżeliby się jeszcze ociągali broń złożyć. Dnia 12. panowała zupełna spokojność w Lizbonie. Lecz ponieważ znajdujący się na pokładzie statku *Terrible* margrabia Loulé nastawał na to, aby złożono nowe ministeryjum, w któreby wstąpili książe Palmella i hrabia Lavradio a królowa nie chciała się przychylić do tego żądania, więc posłowie trzech z Portugaliją sprzymierzonych mocarstw postanowili przystąpić do użycia środków przymusowych i posłali kilka wojennych statków do Setubal dla bombardowania wzniesionych przez Sa da Bandejrę fortyfikacyj, i zmuszenia go do poddania się.

Francyja.

Z Paryża dnia 22 czerwca. Dziś rano cisnęli się ciekawi już o 11téj godzinie na posiedzenie izby parów, aby wygodne miejsca mogli zająć. Z uderzeniem 1széj godziny rozpoczęło się posiedzenie. Po odczytaniu protokułu uczynił prezydent uwagę, iż przed wprowadzeniem pana Emila Girardin, będą odczytane nazwiska, dla sprawdzenia liczby obecnych parow, którzy sami mają prawo należéć do wydania wyroku. Na ławce ministeryjalnéj siedzieli tylko ci ministrowie,